

חדשות ממרכז הצפייה

מאת ליאת בן חביב

סרטים חדשים בספריית הסרטים הדיגיטלית

■ **בשנה האחרונה נרכשו והופקדו במרכז הצפייה סרטים חשובים בעיקר משנות ה-80 וה-90, וכן סרטים חדשים משפע היצירה הקולנועית בנושא השואה שהופקה בשנת 2008.**

אחד הסרטים שהופקדו לא מכבר בספריית הסרטים הדיגיטלית של מרכז הצפייה הוא **בית אהבה** של איילת ברגור, וכן סרטים שיצאו זה עתה להפצה מסחרית בדי-וי-די מתורגם לעברית – הסרט **סוד באדיבות** "עדן סינמה" והסרט **הזיכרון** שביים סטפן רוזוויצקי. **הזיכרון**, זוכה פרס האוסקר לסרט הזר בשנת 2008, הופקד באדיבות המפיצים "סרטי נחשו", ובהפצה הישראלית של הסרט הם כללו גם ראיונות מיוחדים עם ניצולי זקסנהאוזן אברהם זוננפלד ואדולף בורגר שהסרט מבוסס על הביוגרפיה שלו **סדנת השטן**.

בעת האחרונה הופקד אוסף סרטים ישראליים בהפצת Go2Films אשר מביאים נקודות מבט אישיות.

"עין יהודית" באשקלון. הקרנת הסרט לוותה בהרצאתו של ד"ר חיים פייברג מהמכון לחקר האנטישמיות באוניברסיטת תל אביב.

הסרט **מנחם ופרד**, שמבוסס על הספר **האם העצים פורחים אצלכם?** בהוצאת יד ושם, הוקרן בהקרנת טרום בכורה לפני שידורו בערוץ 8 של הוט, באירוע לציון 70 שנים "ליל הבדולח" בסינמטק ירושלים. בהקרנה צפו יותר מ-500 איש, בנוכחות הבמאית רונית קרצנר ועפרה טבת וגיבור הסרט ד"ר מנחם מאיר.

ב-27 בדצמבר נערכה על מסך ענק בתאטרון ירושלים הקרנת טרום בכורה של הסרט הישראלי-הוליוודי **אדם בן-כלב** המבוסס על ספרו של יורם קניוק. גיבור הסרט ג'ף גולדבלום ביקר במרכז הצפייה לצורך תחקיר לקראת צילומי הסרט.

חלק מהפעילויות של מרכז הצפייה מתקיימות בזכות תרומתה הנדיבה של קרן חסידי אומות העולם, ארצות הברית.

הכותבת היא מנהלת מרכז הצפייה.

וסרמן, איש הגשם של הבמאית עידית שחורי והסרט של מנוחה שביים אליעזר שפירא הם מהסרטים הבולטים באוסף של חברת ההפצה הירושלמית. כיום רשומים בקטלוג הסרטים של מרכז הצפייה כ-5,200 סרטים, ואפשר לצפות ביותר מ-3,400 מהם. עוד אפשר לצפות באוספי העדויות בווידיאו – כ-52,000 עדויות של מכוני הקרן להיסטוריה חזותית באוניברסיטת דרום קליפורניה (מיסודו של סטיבן שפילברג) וכ-10,000 עדויות הווידיאו של יד ושם.

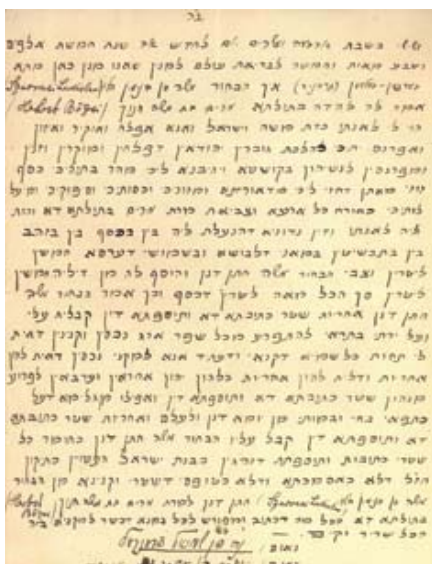
סרטים שהוקרנו בעת האחרונה בחסות מרכז הצפייה

■ **בשנת 2008 יצאו לאקרנים סרטים רבים בנושא השואה – עדות לעושר היצירה ההולך ומתגבר.** מרכז הצפייה קיים הקרנות מיוחדות לסרטים תיעודיים ועלילתיים:

ברבעון האחרון של השנה החולפת פרש מרכז הצפייה את חסותו על הקרנת סרט בפסטיבל הקולנוע

בתערוכה חדשה: כתובה מקורית ששוחזרה מהזיכרון במחנה ברגן-בלזן

מאת ליטל בר

■ **מרים אליזבת הרבסט ומשה לדיסלב סרבשי נפגשו במחנה העקורים ברגן-בלזן כחודשיים לאחר שחרורו.** היא, צעירה סלובקית ששרדה שלוש שנים במחנה אושוויץ, נפרדה באותו יום מאחותה שנישאה ועזבה את המחנה. הוא, קצין יוגוסלוי צעיר שהיה שבו מלחמה ארבע שנים בגרמניה, הגיע למחנה המשוחרר בתקווה למצוא קרובי משפחה.

ב-3 באוגוסט 1945, כחודש לאחר היכרותם, נישא מרים ומשה. את טקס החתונה ערך חברו לשבי של החתן, הרב ד"ר הרמן הלפגוט. הרב שחזר מזיכרונות את נוסח הכתובה (משמאל), והיא כתובה בכתב ידו. לימים הגיע הרב ד"ר הלפגוט לארץ וביקר את בני הזוג סרבשי בביתם בקריית שמונה. הוא ביקש לוודא שזכר נכונה את הנוסח ומצא שהכתובה אכן כשרה.

את הכתובה מסרה מרים לארכיון יד ושם לרגל התערוכה "להיות עד ומבשר" שנפתחה במבואה של בניין הארכיונים. התערוכה מוקדשת לסיפורו של הרב ד"ר צבי עזריה הרמן הלפגוט ז"ל, והיא מבוססת על ארכיונו האישי: תעודות ומסמכים אישיים, יומן, מכתבים, נאומים ודרשות, דיוקנאות ותצלומים המלווים את מסלול חייו. התערוכה תישאר פתוחה לקהל עד אוגוסט 2009.

הכותבת היא ראש מדור העדויות באגף הארכיונים.

עדויות מעולם הדממה

מאת מלכה תור

■ **כיצד שרד בשואה מי שנולד חירש? כיצד תקשר עם סביבתו? השאלות הללו אינן תאורטיות עבור כמה עשרות ניצולים כבדי שמיעה החיים היום בישראל. עד לפני כמה שנים הם התקשו למסור עדות מצולמת בשל הקשיים הטכניים הכרוכים בכך. מדור גביית העדויות בארכיון יד ושם יזם כבר ב-2005 פרויקט מיוחד בשיתוף המכון לקידום החירש וחיה סביר העומדת בראשו, ועד כה רואיינו 20 ניצולי שואה חירשים מלידה.**

בימים אלו יחל חלקו השני של הפרויקט – תיעוד סיפוריהם של 25 ניצולים נוספים (מרביתם ממדינות חבר העמים). הראיונות הייחודיים הללו מאירים זווית לא מוכרת בסיפור הגורל היהודי בשואה ומעמידים אתגרים מקצועיים חדשים. התיעוד יוצא הדופן נעשה בסיוע מתורגמנית לשפת סימונים, והיא משתפת בריאיון עם המראיינת של יד ושם.

לאחר הקלטת הראיונות הם יימסרו לתמלול, והתקווה היא שבכך ייפתח צוהר לחוקרים ולציבור הרחב לעולמם של ניצולים שסיפורם הוא סיפור השואה ועם זאת הוא סיפור אחר.

פרויקט זה מתקיים בזכות תרומתם הנדיבה של אגודת ידידי יד ושם בהולנד ובטי ומרקוס שוורץ ממסקיקו.

הכותבת היא מנהלת מדור העדויות באגף הארכיונים.